

აჭარის არ გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველო

ანგარიში

2013 წ.

გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს საქმიანობა 2013 წელს წარმართა სამმართველოს წლის ერთიანი სამოქმედო გეგმის მიხედვით, რომელშიც აისახა გარემოს დაცვის კუთხით აჭარის რეგიონისათვის პრიორიტეტული მიმართულებები. სამუშაოები შეეხო ისეთ სფეროებს, როგორებიცაა: ჰაერისა და წყლის, ნიადაგების, ნარჩენების მართვის მდგომარეობა, გეოლოგიური მონიტორინგი, ტყის რესურსების მართვა, ბიომრავალფეროვნება. აგრეთვე ხორციელდებოდა საქართველოს გარემოს დაცვითი კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა საქმიანობა. განიხილებოდა სხვადასხვა ორგანიზაციებისა და რიგითი მოქალაქეების განცხადებები. ჩატარდა თანამშრომელთა ატესტაცია და განხორციელდა უწყების რეორგანიზაცია.

გარემოს ინტეგრირებული მართვა

- სამმართველოს 2012 წლის მიზნობრივი პროგრამების (1. „ზღვის სანაპირო ზოლის წყლისა და ატმოსფერული ჰაერის აქტიურ დამაბინძურებელ კერებში გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობის მონიტორინგი“. 2. „აჭარის სანაპირო ზოლის სარფი-ჩოლოქის მონაკვეთზე ზღვის წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი“) შედეგად გამოვლენილი კანონდარღვევებისა და ეკოლოგიური პრობლემების გამოსწორების მოთხოვნის მიზნით ქ.ბათუმის მერიას, ხელვაჩაურისა და ქობულეთის მუნიციპალიტეტებს გაეგზავნათ შესაბამისი წერილები;
- წლის დასაწყისიდან მიმდინარეობდა ნარჩენების მართვის მდგომარეობის შესწავლა. ქალაქ ბათუმსა და ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტში გამოვლენილია 50 უკანონო ნაგავსაყრელი;
- ქ.ბათუმის სამედიცინო დაწესებულებებში შესწავლილ იქნა სამედიცინო და სხვა სახის ნარჩენების მართვის მდგომარეობა;
- საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტროს 2012 წლის 14 დეკემბრის N4094 წერილისა და საქართველოს კანონების „წყლის დაცვის შესახებ“ (მუხლი 41) და „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“ (მუხლი 38) მოთხოვნების შესაბამისად არსებული წესით მიღებული და შეთანხმებული იქნა რეგიონის წყალმოსარგებლე 284 და ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებელი 178 საწარმოს მიერ წარმოდგენილი წყლის გამოყენებისა და ატმოსფეროში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების სახელმწიფო აღრიცხვის 2012 წლის ანგარიშები. ინფორმაცია 11 საწარმოს შესახებ, რომელთაც არ წარმოადგინეს ხსენებული ანგარიშები, გაიგზავნა ბუნებრივი რესურსების სააგენტოში. ამავე ანგარიშების საფუძველზე გამოიყო 91 მიწისქვეშა წყლით, როგორც რესურსით მომხმარებელი. წყლის მოხმარების საერთო

მოსაკრებელის დარიცხვის მიზნით ინფორმაცია გაიგზავნა შემოსავლების სამსახურში;

- 1 მარტიდან ხორციელდებოდა მჭიდროდ დასახლებულ უბნებში სამეურნეო წყლების გაწმენდა - გაუვნებელყოფის მდგომარეობის შესწავლის ღონისძიებები. გამოვლენილია რიგი გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის დარღვევებისა, მიღებულ იქნა შესაბამისი ზომები;
- აჭარაში მოქმედ საწარმოებში გარემოს დაცვითი სტანდარტების დანერგვისა და ხელშეწყობის ღონისძიების ფარგლებში 85 საწარმოსთვის მომზადდა და გაიგზავნა სარეკომენდაციო წერილები, 8 საწარმომ დაიწყო აღნიშნული სტანდარტების დანერგვა;
- განხილული იქნა საწარმოების მიერ წარმოდგენილი ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროებისა და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის 48 ტექნიკური ანგარიში. გარკვეული შესწორებების შეტანის შემდეგ ისინი შეთანხმებული იქნა არსებული წესით;
- სამმართველომ წლის განმავლობაში განიხილა და შეითანხმა ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევათა ნორმების 4 პროექტი;
- სამმართველო მონაწილეობას იღებდა აჭარაში მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის პროექტში. შერჩეულია ნაგავსაყრელი პოლიგონისთვის განკუთვნილი ტერიტორია ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ცეცხლაურში. მიმდინარეობს პოლიგონის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების სამუშაოები;
- განხორციელდა მონიტორინგი მდ. ჭოროხის დელტიდან ინერტული მასალის მოპოვებაზე. გამოვლინდა ულიცენზიო საქმიანობის ერთი ფაქტი. ინფორმაცია შემდგომი რეაგირებისათვის გადაეცა ბუნებრივი რესურსების სააგენტოს აჭარის სამსახურს. (შემდგომში გარემოს და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ზედამხედველობის დეპარტამენტს);
- შესწავლილ იქნა ბათუმი - ქობულეთის ზღვის სანაპირო ზოლში რკინიგზის სალიანდაგო მეურნეობის გასწვრივ ცალკეულ უბნებზე განვითარებული და მიმდინარე - აბრაზიული პროცესები. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობაში გაიგზავნა შესაბამისი სარეკომენდაციო წერილი;
- ატმოსფერული ჰაერის დამაბინძურებელ საწარმოებში მიმდინარეობდა აირისა და მტვერდამჭერი დანადგარების მუშაობის ეფექტურობის შესწავლა. საკითხის ფარგლებში დათვალიერებულია 37 საწარმო. გამოვლენილია რიგი გარემოს დაცვის კანონმდებლობის დარღვევებისა. საწარმოებს მიეცათ სათანადო რეკომენდაციები არსებული მდგომარეობის გამოსასწორებლად;
- შ.პ.ს. „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საქმიანობის შედეგად გამოწვეული გარემოსდაცვითი პრობლემების გამოვლენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტროს ინსპექტირების სამმართველოსთან ერთად შემოწმდა ტერმინალის ტერიტორია. გამოვლინდა გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტები.

ნავთობის ტერმინალი 5000 ლარით დაჯარიმდა. საწარმომ ჩაატარა მუშაობა გამოვლენილი ნაკლოვანებების აღმოსაფხვრელად;

- ორჯერ შემოწმდა „შპს იბერია ოილ ინტერნეიშენელის“ საკუთრებაში არსებული ბათუმის ზეთის ქარხნის ტერიტორია. გამოვლინდა გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის დარღვევები. ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ საწარმო დაჯარიმდა 500 და 1000 ლარიანი ჯარიმებით;
- წყალში მავნე ნივთიერებათა ზენორმატიული ჩაშვებისთვის 500-500 ლარით დაჯარიმდნენ „შპს ავტომობილისტი“ და „სსიპ შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“, შ.პ.ს. „გენაცვალე 2013“, შ.პ.ს „ჯორჯიან ტექსტილი“;
- განხილული იქნა შ.პ.ს. „ნასკარ“-ის წერილობითი მომართვა ავტოგასამართი სადგურის მშენებლობასთან დაკავშირებით გარემოს დაცვითი მოთხოვნების შესრულების თაობაზე. კომპანიას გაეგზავნა ყველა ის პირობები, რომელიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს ობიექტის მშენებლობისას;
- განხილული იქნა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს განცხადება ქ.ქობულეთში, შ.პ.ს. „უნიმედაჭარა“-ს საავადმყოფოს ტერიტორიაზე შექმნილი ეკოლოგიურ პრობლემების შესახებ. სამმართველომ გამოიკვლია საავადმყოფოს ტერიტორია. აღებული და გამოკვლეულ იქნა ჰაერისა და ჩამდინარე წყლების სინჯები. პასუხი გაეგზავნა ჯანდაცვის სამინისტროს;
- სამმართველო მონაწილეობდა შ.პ.ს. „ჰანსტროგერის“ ასფალტობეტონის ქარხნის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის განხილვაში, რომელიც მოეწყო ქობულეთის მუნიციპალიტეტში. ობიექტის მშენებლობასთან დაკავშირებით სამმართველოს წარმომადგენლებმა გამოთქვეს გარკვეული შენიშვნები გარემოსდაცვითი მოთხოვნების (თვითმონიტორინგის სრულყოფილი სისტემა, მკაცრი კონტროლი ემისიათა მოცულობებზე, საწვავის ხარისხზე, საწარმოო ჩამდინარე წყლებზე) შესრულებაზე;
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს წერილობითი მომართვის საფუძველზე შესწავლილ იქნა შ.პ.ს. „სევერ“-ის მიერ უზუფრუქტის წესით აღებულ (ბათუმის ნაგავსაყრელ პოლიგონი) მიწის ნაკვეთზე მყარი ნარჩენების დამფასოებელი საწარმოს მშენებლობისა და ზოგადად ნაგავსაყრელ პოლიგონზე არსებული მდგომარეობა. მომზადდა სათანადო სარეკომენდაციო წინადადება და გადაიგზავნა სამინისტროში;
- განხილული იქნა ხულოს მუნიციპალიტეტის წერილობითი მომართვა სოფ. დეკანაშვილების წყალსადენზე არსებული ქლორის ბალონის გაუვნებელყოფისათვის საჭირო რეკომენდაციების შესახებ. მუნიციპალიტეტში გაიგზავნა შესაბამისი წერილი;
- სამმართველოს სამოქმედო გეგმის შესაბამისად ხელვაჩაურის, ქობულეთის ქედისა და შუახევის მუნიციპალიტეტებში, შესწავლილ იქნა 86 სასოფლო წყალსადენის

სათავე ნაგებობის სანიტარული დაცვის ზონების ეკოლოგიური მდგომარეობა. მომზადდა ინფორმაცია არსებული მდგომარეობისა და გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ, რომელიც სახელმძღვანელოდ გადაეგზავნა აღნიშნული მუნიციპალიტეტების გამგეობებს.

- კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით განხილული იქნა 7 საწარმოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში;
- რეგიონში საკურორტო სეზონის დადგომასთან დაკავშირებით აქტიურ გარემოს დამაბინძურებელ საწარმოებს (85 საწარმო) დაეგზავნათ სარეკომენდაციო წერილები მონიტორინგის სისტემის გაძლიერებასთან, კერძოდ კი აირისა და წყალგამწმენდი სისტემების მუშაობის ეფექტურობის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებით, ამ მხრივ დაიგეგმა და შესრულდა გარკვეული ღონისძიებები;
- სამმართველოს სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, ქობულეთისა და ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის მჭიდროდ დასახლებულ უბნებში განხორციელდა სამეურნეო-ფეკალური წყლების გაწმენდვისა და გაუვნებელოფის მდგომარეობის შესწავლა. დაფიქსირდა წყლის დაბინძურების 66 ფაქტი. სიტუაციის გამოსწორებისათვის წერილები დაეგზავნათ მუნიციპალიტეტების გამგეობებს
- შეწავლილ იქნა აჭარის რეგიონში ალტერნატიული ენერჯის გამოყენების მდგომარეობა. დადგინდა ენერჯის გამომმუშავებელი დანადგარების რაოდენობა, სიმძლავრეები და სხვა მახასიათებლები;
- სამმართველო მონაწილეობდა ზღვის წყლის ხარისხთან დაკავშირებული, შავი ზღვის აუზის ქვეყნების 23-ე საერთაშორისო კონფერენციის მუშაობაში (8.10.2013წ. სტამბული, თურქეთის რესპუბლიკა);
- განხილული იქნა გარემოს ეროვნული სააგენტოს წერილობითი მომართვა შავ ზღვაში გარემოს მონიტორინგის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებით. შევსებული კითხვარი - „დიაგნოსტიკური ანგარიში შავი ზღვის მონიტორინგის, მონაცემთა შეგროვებისა და მართვის გაუმჯობესების სახელმძღვანელოსათვის“ გადაგზავნილი იქნა აღნიშნულ უწყებაში;
- საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წერილობითი მოთხოვნის პასუხად, მომზადდა ინფორმაცია რეგიონში ცენტრალური წყალმომარაგების და მასთან მიერთებული მოსახლეობის რაოდენობის, გამწმენდი ნაგებობების სიმძლავრეებს და მათი მუშაობის ეფექტურობის შესახებ;
- შესწავლილი იქნა შ.პ.ს. „აქტივების მართვის ქართული ინდუსტრიული ჯგუფის“ წერილობითი მომართვა ქობულეთის საკონსერვო ქარხანაში დაგროვილი ტექნოლოგიური ნარჩენის უტილიზაციის პირობებთან დაკავშირებით. კომპანიას გაეგზავნა შესაბამისი რეკომენდაციები;
- შესწავლილი იქნა მდ. ბარცხანასა და მდ. ჩაქვისწყალში თევზის მოწამლვის ფაქტები. აღებული იქნა წყლის სინჯები. ჩატარდა ლაბორატორიული კვლევები. ანალიზის პასუხები კანონმდებლობით გათვალისწინებული ზომების გატარების მიზნით

გადაგზავილი იქნა გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის აჭარის სამსახურში.

- განხილული იქნა აჭარის არ ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროდან შემოსული კორესპონდენცია - კომპანია „GMG Innovative Technologies“-ის მიერ ქალაქ ბათუმში მყარი ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოს მოწყობის თაობაზე კომერციული წინადადება;
- განხილული იქნა კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელის (CENN) წერილი პროექტის „საქართველოს ნარჩენების მართვის ტექნოლოგიები რეგიონებში“. გაიგზავნა წერილობითი თანხმობა პროექტის დაკავშირების შესახებ;
- სამმართველოს სპეციალისტები მონაწილეობდნენ საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს მიერ ბათუმის ნავსადგურის აკვატორიაში ჩატარებულ წვრთნებში, რომელიც ეხებოდა ავარიულად დაღვრილი ნავთობის ლიკვიდაციისა და ძებნა-გადარჩენის პირველი დონის ღონისძიებებს;
- მომზადდა დასკვნა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს წერილზე, რომელიც ეხებოდა ფიზიკურ პირ იზოლდა ბალაძის მიერ ქედის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბალაძეების მიმდებარე ტერიტორიაზე მინერალური წყლის მოპოვებაზე წიაღით სარგებლობის ლიცენზიის გაცემას;
- განხილულ იქნა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მ/წლის 20 მაისის #01-10/2394 წერილი, რომელიც ეხებოდა ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფ.ევგენიძეების და ქედის მუნიციპალიტეტის სოფ.წონიარისის მიმდებარედ მდინარე აჭარისწყლის ქვიშა-ხრემის მოპოვებაზე წიაღით სარგებლობის ლიცენზიის გაცემას;
- მომზადდა პასუხი, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მ/წლის 23 მაისის #01-10/2449 კორესპონდენციაზე, რომელიც ეხებოდა ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ჭარნალის, სოფ. ახალსოფელის, ქედის მუნიციპალიტეტის სოფ. დოლოგნისა და ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფ. ჭერის მიმდებარე ტერიტორიებზე არსებული ქვიშა-ხრემის მოპოვებაზე ლიცენზიის გაცემას;
- განხილული იქნა შ.პ.ს. „კოკა-ტაური“-ს წერილობითი მომართვა საწარმოს ტერიტორიაზე სასტუმრო-სანატორიუმის მშენებლობასთან დაკავშირებით ჩამდინარე წყლების გაწმენდის რეკომენდაციების მიცემის თაობაზე. სარეკომენდაციო წერილი გაიგზავნა მეწარმე სუბიექტს ამ წყლების გაწმენდის ტექნოლოგიების თაობაზე;
- განხილული იქნა ა(ა)იპ საქართველოს გარემოს დამცველის ოფისის წერილობითი მომართვა რეგიონის წყალსატევების ეკოლოგიური მდგომარეობისა და იქ არსებულ პრობლემებზე ინფორმაციის მიწოდების თაობაზე. გაეგზავნა წყალსატევების ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე სამმართველოს მიერ ჩატარებული ლაბორატორიული კვლევის შედეგები;

- ადგილზე გასვლით შესწავლილი იქნა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის აპარატიდან გადმოგზავნილი საქართველოს პარლამენტის წევრის ქობულეთის მაჟორიტარი დეპუტატის ფატი ხალვაშის ოფისიდან შემოსული, ქობულეთის მუნიციპალიტეტის, რუსთაველის ქუჩა N109-ში მცხოვრებთა კოლექტიური განცხადება, შ.პ.ს „სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი“-ს მიერ აღნიშნულ მისამართზე ბენზინგასამართი სადგურის მშენებლობის მიზანშეწონილობის თაობაზე. განცხადებაზე მომზადდა შესაბამისი პასუხი;

ტყის დაცვა და ტყის რესურსების მართვა

- სსიპ სატყეო სააგენტოს მიერ ხულოს, შუახევის, ქედის, ხელვაჩაურისა და ქობულეთის სატყეო ადმინისტრაციებში გამოყოფილი სოციალური ჭრების ტყეკაფებიდან მიმდინარეობს მოსახლეობაზე I და II ხარისხის ხე-ტყის გაცემა. სულ გამოყოფილია **121 056 მ³** ხე-ტყე. აქედან: **I ხარისხის (სამასალე) – 13 841მ³** და **II ხარისხის (საშეშე) – 107 215მ³**. ათვისებულია **75 894 მ³** ხე-ტყე (I ხარისხის - **5 395მ³** და II ხარისხის **70 499 მ³**);
- გამოვლენილ იქნა ხე-ტყის უნებართვო ჭრებისა და სატყეო კანონმდებლობის სხვა დარღვევების **218** ფაქტი. სულ მოჭრილია **1670,90 მ³** ხე-ტყე. აქედან **I ხარისხის - 469,66 მ³** და **II-ხარისხის 1201,24 მ³** მოცულობის ხე-ტყე. მოჭრილი ხე-ტყის სანიხრე ღირებულება შეადგენს **28964,87** ლარს, გარემოზე მიყენებული ზიანი - **179586,34** ლარს. აღნიშნული ფაქტების ამსახველი მასალები შემდგომი რეაგირებისათვის გადაგზავნილია ბუნებრივი რესურსების სააგენტოში;
- წლის განმავლობაში ხორციელდებოდა სატყეო დანიშნულების გზების მშენებლობისა და რეაბილიტაციის სამუშაოები. მიმდინარე წელს გაყვანილ იქნა **10** კმ საერთო სიგრძის ახალი გზა და შეკეთდა **20** კმ ძველი გზის რეაბილიტაცია;
- სამმართველოს სისტემაში შემავალმა სსიპ აჭარის სატყეო სააგენტომ განახორციელა ტყეების ბუნებრივი განახლების პროგრამა. ხულოს სატყეო ადმინისტრაციაში განახლების მიზნით შემოიღობა და აიჩიჩქნა **27** ჰა ფართობის ტერიტორია. ბუნებრივი განახლების ღონისძიებები გამიზნულია ტყის განახლებას დაქვემდებარებულ მასივებში მცენარეული აღმონაცენის ძოვებისაგან დაცვა;
- წლების განმავლობაში ტყეებს აზიანებს სხვადასხვა მავნებლები. აღნიშნული პრობლემის მოგვარებისათვის სსიპ სატყეო სააგენტოში შეიქმნა ტყის დაავადებებთან ბრძოლის სამსახური.
- განხილული იქნა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების და ენერჯეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროების წერილები შპს „აჭარისწყალი ჯორჯია“-ს მიერ შუახევის სატყეო ადმინისტრაციის სოფელ ახალდაბის მიმდებარედ ჰიდროტექნიკური ნაგებობებთან მისასვლელი გზის მშენებლობის მიზნით, სახელმწიფო ტყის ფონდის სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობის უფლების მოპოვებასთან დაკავშირებით. სატყეო სააგენტოს

სპეციალისტების მიერ ტერიტორიის სათანადო შესწავლის შემდეგ მომზადდა თანხმობის წერილი;

- საანგარიშო პერიოდში დაფიქსირდა ტყის ხანძრის 2 შემთხვევა: პირველი - შუახევის სატყეო ადმინისტრაციის ოლადაურის სატყეო უბან კობალთაში. ხანძარმა მოიცვა 3 ჰა ფართობის ტერიტორია და მეორე - ხელვაჩაურის სატყეო ადმინისტრაციის თხილნარის სატყეო უბან ჭარნალში. ხანძარმა მოიცვა 1 ჰა ფართობის ტერიტორია. ორივე შემთხვევაში მოხერხდა ხანძრების დროული ლოკალიზება.

გეოლოგია და სტიქიების მართვა

- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების გამგეობებიდან შემოსული განცხადებების საფუძველზე შესწავლილია სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოქალაქეთა - **1995** განცხადება:

ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი - 212 განცხადება;

ქედის მუნიციპალიტეტი - 374;

შუახევის მუნიციპალიტეტი - 493;

ხულოს მუნიციპალიტეტი - 266;

ქობულეთის მუნიციპალიტეტი - 650.

თითოეულ განცხადებაზე მომზადებულია გეოლოგიური დასკვნები.

- შუახევის, ხულოსა და ქედის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიებზე გეოლოგიისა და მიწის მართვის სამსახურების მიერ ერთობლივად განხორციელდა ახლადწარმოქმნილი მეწყრული და ეროზიული უბნების მონიტორინგი. გაკეთდა მათი განვითარების პროგნოზი და მომზადდა შესაბამისი სარეკომენდაციო წინადადებები;
- 1 ივნისიდან მიმდინარეობდა რეგიონის ჰიდრომინერალური რესურსების აღწერის სამუშაოები; შეიქმნა შესაბამისი მონაცემთა ბაზა.

მიწის მართვა

- სამმართველო მონაწილეობდა ქალაქ ბათუმისა და აჭარის ხუთივე მუნიციპალიტეტის საკუთრების აღიარების მუდმივმოქმედი კომისიების მუშაობაში. სამი კვარტლის განმავლობაში განხილული იქნა 1394 განცხადება;
- სამმართველო მონაწილეობდა აჭარის არ უმაღლესი საბჭოს საკონსულტაციო საბჭოს მიწის რეფორმის საადგილმამულო ჯგუფში. მიწის კანონმდებლობაში ცვლილებების განხორციელება;
- სამმართველო მონაწილეობდა ქალაქ ბათუმის საკრებულოში შექმნილ დროებით კომისიაში, რომელმაც მოამზადა ქ. ბათუმის სასაფლაო მეურნეობისათვის ახალი ტერიტორიის გამოყოფის წინადადება. ახალი სასაფლაოსათვის შეირჩა ტერიტორია დაბა ჩაქვი;
- მიწის მართვის სამსახურისა და სატყეო სააგენტოს სპეციალისტების მიერ ქედის, შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტებში ერთობლივად შესწავლილი იქნა ტყის

ფონდის მიწებზე არსებული ეროზირებული და მეწყერსაშიში უბნები. სულ აღდგენას ექვემდებარება შუახევში 2282.874 ჰა საერთო ტერიტორიის მქონე 29 ობიექტი (ტყის მასივი), ხულოში 5 ობიექტზე 386,2 ჰა და ქედაში 33,8014 ჰა.

- ქედის, შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე მიწის მართვის სამსახურისა და გეოლოგიის სამსახურის სპეციალისტების მიერ ერთობლივად განხორციელდა ახლადწარმოქმნილ მეწყერული და ეროზირებული უბნების მონიტორინგი. გაკეთდა მათი განვითარების პროგნოზი და მომზადდა შესაბამისი სარეკომენდაციო წინადადებები.
- მიწის მართვის სამსახურისა და ბიომრავალფეროვნების განყოფილების სპეციალისტების მიერ განხორციელდა აჭარაში არსებული ალპური და სუბალპური ზონების ბიომრავალფეროვნების სახეობათა საარსებო პირობების და დარღვეული ჰაბიტატების მდგომარეობის მონიტორინგი. გაკეთდა მათი განვითარების პროგნოზი და მომზადდა შესაბამისი სარეკომენდაციო წინადადებები.

ბიომრავალფეროვნების დაცვა

- შესწავლი იქნა ეკონომიკურად ღირებული სახეობების (- ძმერხლი (*Ruscus hypophyllum*) და ხარიშუბლა (*Senecio platyphylloides*) ბუნებრივი რესურსების მარაგის დადგენა და ეკოლოგიური მდგომარეობა;
- განხორციელდა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე, დაცული ტერიტორიების გარეთ, ბიომრავალფეროვნების მაღალკონსერვაციული ღირებულებების ტყის კორომების შესწავლა და კონსერვაციისათვის სათანადო წინადადებების მომზადება;
- განხორციელდა აჭარაში არსებული ალპური და სუბალპური ზონების ბიომრავალფეროვნების სახეობათა საარსებო პირობების და დარღვეულ ჰაბიტატების მდგომარეობის მონიტორინგი;

მიზნობრივი პროგრამები:

- სამმართველომ განახორციელა 5 მიზნობრივ პროგრამას:
 1. „აჭარის სანაპირო ზოლის ჩამდინარე წყლებისა და ატმოსფერული ჰაერის აქტიურ დამაბინძურებელ კერებში გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობის მონიტორინგი.“ - პროგრამა ითვალისწინებდა წლის განმავლობაში სისტემატურ დაკვირვებას ატმოსფერული ჰაერისა და წყლის ხარისხობრივ მდგომარეობაზე. განხორციელდა ჰაერისა და წყლის სინჯების აღება. საწარმოების მხრიდან გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტებზე მოხდა შესაბამისი რეაგირება .
- პროგრამის ფაგლებში გაწეულია შემდეგი საქმიანობა: 1.გაფორმებულია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება სსიპ “ტესტირების, სერტიფიკაციის ცენტრ”-თან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130002380) წყალსატევების აქტიურ დამაბინძურებელ ობიექტებზე წყლის შემადგენლობისა და სიწმინდის შემოწმების და ანალიზის ჩატარების (210 სინჯი) მომსახურებაზე, ღირებულებით 8 400 ლარი. მომსახურება მიწოდებულია

- გაფორმებულია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება შპს “სპექტრ”-თან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130002377) ატმოსფერული ჰაერის შემადგენლობისა და სიწმინდის შემოწმების და ანალიზის ჩატარების (132 სინჯი) მომსახურებაზე, ღირებულებით 6 600 ლარი. მომსახურება მიწოდებულია.
- განხორციელდა ატმოსფერული ჰაერისა და ჩამდინარე წყლების მდგომარეობის მონიტორინგი. ჩატარდა 132 ატმოსფერული ჰაერის სინჯის ანალიზი და 210 ჩამდინარე წყლის სინჯის ანალიზი. გამოვლენილია გარემოს დაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის 7 ფაქტი. მასალები აღნიშნულ ფაქტებზე შემდგომი რეაგირების მიზნით გაიგზავნა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის აჭარის სამსახურში.
- **2. „აჭარის სანაპირო ზოლის სარფი-ჩოლოქის მონაკვეთზე ზღვის წყლების ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი“**-გაფორმებულია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება სსიპ “ტესტირების, სერტიფიკაციის ცენტრ”-თან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130005976) ზღვის წყლის შემადგენლობისა და სიწმინდის შემოწმების და ანალიზის ჩატარების (150 სინჯი) მომსახურებაზე, ღირებულებით 15 000 ლარი.
- განხორციელდა 150 ზღვის წყლის სინჯის ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევა. ანალიზი ტარდებოდა შემდეგ მაჩვენებლებზე: ნაწლავის ჩხირის ჯგუფის ბაქტერიები (კოლინდექსი), ლაქტოზა დადებითი ნაწლავის ჩხირები (ლნჩ), კოლიფაგები (ეშერიხიას ფაგი), ფეკალური სტრეპტოკოკები, ოქროსფერი სტაფილოკოკები და პათოგენები (მ.შ. სალმონელა). სინჯების აღება ხდებოდა სანაპირო ზოლის მთელ პერიმეტრზე კერძოდ: კვარიათის, სარფის, აკვაპარკის მიმდებარე ტერიტორიის, ბათუმის ცენტრალური პლაჟის, ბარცხანის, მწვანე კონცხის და ქობულეთის ცენტრალურ პლაჟზე (2 წერტილი), სულ 8 წერტილში. მონიტორინგის პერიოდში ლაბორატორიული კვლევებით ინფექციური დაავადების (მათ შორის სალმონელა) გამომწვევების არსებობა არცერთ უბანზე არ დაფიქსირებულა.

3. „აჭარის სანაპირო ზოლის დროებითი ნაპირსამაგრი ღონისძიება“ - ნაპირსამაგრი სამუშაოები ითვალისწინებდა მდ.ჭოროხისა და მდ. კინტრიშის კალაპოტიდან 350 000 კმ.მ ნატანის ამოღებას და აჭარის ზღვის სანაპიროს 3 წერტილში (ადლია, დაბა ჩაქვის სანაპირო ზოლი, სოფ.ბობოყვათის სანაპირო ზოლი) ჩაყრას. განხორციელებულია შემდეგი საქმიანობა;

- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს მიერ გამარტივებული ელექტრონული ტენდერის გზით (SPA130006382) განხორციელდა შავი ზღვის სანაპირო ზოლის აჭარის მონაკვეთის (ადლიის, ჩაქვისა და ქობულეთის) დროებითი ნაპირსამაგრი სამუშაოების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადების მომსახურების შესყიდვა, მომსახურების სახელმწიფო შესყიდვის ღირებულება განისაზღვრა 15 000 ლარის ოდენობით;
- გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება შპს “დალა 73”-სთან (ელექტრონული ტენდერი SPA130008238) ადლიის სანაპირო ზოლის (პლაჟის) გასამაგრებელი სამუშაოების შესყიდვაზე, ღირებულებით 585 000 ლარი. ტენდერში

განმარჯვებული (მიმწოდებელი) ორგანიზაციის სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიისაგან გათავისუფლება არ განხორციელდა, აქედან გამომდინარე, ორმხრივი შეთანხმების საფუძველზე ხელშეკრულება იქნა შეწყვეტილი;

- გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება შპს „კავკასიენერგო“ - სთან (ელექტრონული ტენდერი SPA130008241) ჩაქვის სანაპირო ზოლის (პლაჟის) გასამაგრებელი სამუშაოების შესყიდვაზე, ღირებულებით 490 000 ლარი. სანაპირო ზოლზე შეტანილია 50 000მ³ ინერტული მასალა;
- გაფორმებულია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება შპს „მეგა სერვის ცენტრ“-თან (ელექტრონული ტენდერი SPA130008242) ბობოყვათის სანაპირო ზოლის (პლაჟის) გასამაგრებელი სამუშაოების შესყიდვაზე, ღირებულებით 248 480 ლარი. სანაპირო ზოლზე შეტანილია 50 000 მ³ ინერტული მასალა;
- გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება ფიზიკურ პირთან მურად ბოლქვაძესთან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130010148). ადლიის სანაპირო ზოლის (პლაჟის) გასამაგრებელი სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურების შესყიდვაზე, ღირებულებით 2898 ლარი. ზემოთხსენებული მიზეზის გამო ხელშეკრულება აღნიშნულ პირთან შეწყდა;
- გაფორმებულია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება ფიზიკურ პირთან ნუგზარ ბოლქვაძესთან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130010152). ჩაქვის სანაპირო ზოლის (პლაჟის) გასამაგრებელი სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურების შესყიდვაზე, ღირებულებით 2890 ლარი.
- გაფორმებულია სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება ფიზიკურ პირთან ნუგზარ ბოლქვაძესთან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130010155) ბობოყვათის სანაპირო ზოლის (პლაჟის) გასამაგრებელი სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურების შესყიდვაზე, ღირებულებით 1260 ლარი.

•

4. „ეროზირებულ ტერიტორიაზე ტყის გაშენების ღონისძიება“

- გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება შპს “ბრემარ“-თან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA130009902) ხულოსა და ქედის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე ტყის გაშენების მომსახურების მრავალწლიან შესყიდვაზე, ღირებულებით 70 293 ლარი (მომსახურების ღირებულება 2013 წლისათვის შეადგენს 49 293 ლარს). მიმწოდებლის მიერ გაფორმებული სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირველი ეტაპის სამუშაოები სრულად არ განხორციელდა, მიმწოდებელთან გაუქმდა ხელშეკრულება. ავანსად ჩარიცხული თანხა 14058,60 ლ) საავანსო გარანტიის საფუძველზე დაბრუნდა ბიუჯეტში.

5. „ ადლიის სანაპირო ზოლზე ნაპირსამაგრი ნაგებობის მშენებლობა”

- გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულება შპს “ნაპირდაცვა“-სთან (გამარტივებული ელექტრონული ტენდერი SPA1300018888) ადლიის სანაპირო ზოლზე ნაპირსამაგრი ნაგებობის სამშენებლო სამუშაოების პროექტისა და გეგმის

მომზადების, ხარჯების გამოთვლის მომსახურების შესყიდვაზე მომსახურების ღირებულება განისაზღვრა 39 900 ლარით. პროექტი მომზადდა. პროგრამით გათვალისწინებული სხვა სამუშაოები განხორციელდება 2014 წელს.

საზოგადოებასთან ურთიერთობა

- სხვადასხვა სახის ღონისძიებებით აღინიშნა ჭაობის დღე - 2 თებერვალი. ამ დღეს აჭარას ესტუმრა საქართველოს გარემოს დაცვის მინისტრი, რომელიც უშუალოდ გაეცნო რეგიონში არსებულ ეკოლოგიურ პრობლემებს;
- წყლის დაცვის დღესთან (22 მარტი) დაკავშირებით, აჭარის მოსწავლე - ახალგაზრდობის სასახლეში მოეწყო საჯარო ლექცია აჭარაში წყლის დაბინძურების პრობლემების შესახებ;
- წყლის დაცვის დღესთან (22 მარტი) დაკავშირებით, აჭარის მოსწავლე - ახალგაზრდობის სასახლეში მოეწყო საჯარო ლექცია აჭარაში წყლის დაბინძურების პრობლემების შესახებ;
- სამმართველოს მონაწილეობდა „დემოკრატიული მმართველობა საქართველოში“ - ა.შ.შ. საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) პროგრამის ფარგლებში, არასამთავრობო ორგანიზაცია „სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტის“ მიერ ორგანიზებულ „თვითმმართველი ქალაქ ბათუმის ურბანული განვითარების სტრატეგიული გეგმის განხილვაში, რომელიც მოეწყო ბათუმის დემოკრატიული ჩართულობის ცენტრში;
- გარემოს დაცვის საერთაშორისო დღესთან (5 ივნისი) დაკავშირებით განხორციელდა რამოდენიმე ღონისძიება:
 1. დაწესდა წლის ეკოლოგის დაჯილდოება და გამოვლინდა პირველი გამარჯვებული. სამმართველოს სპეციალური სიგელი გადაეცა აჭარის მოსწავლე - ახალგაზრდობის სასახლის პედაგოგს ქალბატონ მზია რუხაძეს;
 2. სოციალურად დაუცველი ბავშვებისათვის მოეწყო შემეცნებითი ტური მტირალას ეროვნულ პარკში;
 3. ჩატარდა დასუფთავების აქცია
 4. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ გამოცხადებული „მწვანე თვის“ ეგიდით ჩატარდა დასუფთავების აქციები, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს გარემოს დაცვის სამმართველოსა და რეგიონის თვითმმართველობის ორგანოების თანამშრომლებმა და სტუდენტებმა.
- მდინარე აჭარისწყალზე ჰიდროელექტროსადგურების კასკადის მშენებლობასთან დაკავშირებით, მოსახლეობის ინტერესებიდან გამომდინარე, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის შედგენაში მოსახლეობისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების ჩართვის მიზნით, საინფორმაციო წერილები დაეგზავნა ქედის, შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების გამგეობებს. წერილები აგრეთვე გაეგზავნათ არასამთავრობო ორგანიზაციებს: „ჭაობი“, „მთა-ბარი“, „ფლორა და ფაუნა“ და „გარემოს დაცვის ასოციაციას“;

- დაასუფთავე მსოფლიო (clean up the world) - საერთაშორისო დღის აღსანიშნავად ჭოროხის დელტაში მოეწყო დასუფთავების აქცია, რომელშიც სამმართველოსთან ერთად მონაწილეობას ღებულობდა სასტუმრო შერატონი;
- სამმართველო მონაწილეობდა USAID -სა და აჭარის მთავრობის ერთობლივ ღონისძიებაში - აჭარის მთავრობაში შემავალი სტრუქტურების საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურების პოლიტიკის და სამოქმედო დოკუმენტის შემუშავება-პრეზენტაცია.
- Facebook-ის სოციალურ ქსელში შეიქმნა სამმართველოს გვერდი;
- განახლდა სამმართველოს ახალი ოფიციალური ვებ გვერდი;
- სამმართველოს ძირითადი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია ხშირად გადაიცემოდა ადგილობრივი მედიის საშუალებით;

2013 წელს სატყეო ადმინისტრაციებში სატყეო დანიშნულების გზების გაყვანისთვის სატყეო სააგენტომ შეიძინა 5 ერთეული მძიმე ტექნიკა (გზის გამყვანი ბულდოზერი);

2014 წელს სატყეო სააგენტოში შეიქმნა მავნებლებთან ბიოლოგიური ბრძოლის ლაბორატორია. მასში დასაქმებულია 4 სპეციალისტი. ლაბორატორიაში გამოიყვანენ ტყის მავნებლების საწინააღმდეგო მწერებს;

2014 წლის 1 მარტს თიკერის სატყეოში (ქობულეთის სატყეო ადმინისტრაცია), 12 ჰა ფართობის ტერიტორიაზე გაშენდა ენერგეტიკული ტყე. დაირგო 4800 ძირი სწრაფმოზარდი ვერხვის ნერგი;

მიმდინარე წლისთვის ტყეებში გავრცელებული დაავადებების კერების ლიკვიდაციის მიზნით დაგეგმილია აჭარის დაავადებული ტყის მასივების კომპლექსური გამოკვლევა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება. ამ ღონისძიებაში ჩართულნი იქნებიან საქართველოს საუკეთესო ექსპერტები